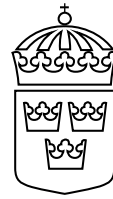

Regeringens proposition 2016/17:185

En tidsbegränsad vapenamnesti 2018

Prop.
2016/17:185

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 11 maj 2017

Stefan Löfven

Anders Ygeman
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår att en ny tidsbegränsad vapenamnesti genomförs under våren 2018. Syftet med förslaget är att minska antalet illegala vapen i samhället.

Förslaget innebär bl.a. att den som innehar skjutvapen eller ammunition utan att ha rätt till det inte ska dömas till ansvar för innehavet om han eller hon frivilligt lämnar in vapnet eller ammunitionen till Polismyndigheten under perioden februari–april 2018. Skjutvapen och ammunition som har lämnats in till Polismyndigheten ska som huvudregel tillfalla staten och därefter förstöras.

Regeringen föreslår att bestämmelserna tas in i en särskild lag som ska träda i kraft den 1 februari 2018 och upphöra att gälla vid utgången av augusti 2019.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ansvarsfrihet vid vissa vapenbrott.....	4
3	Ärendet och dess beredning	5
4	Regler för innehav av skjutvapen.....	5
4.1	Krav på tillstånd för att få inneha skjutvapen.....	5
4.2	Vapenbrott.....	6
5	Ansvarsfrihet för vapenbrott	6
5.1	En särskild regel som begränsar möjligheten att väcka åtal för olaga innehav i vissa fall.....	6
5.2	Vapenamnesti	7
6	Tidigare vapenamnestier	7
6.1	Sverige.....	7
6.2	Övriga Norden.....	8
7	En ny vapenamnesti	8
7.1	En ny vapenamnesti minskar antalet illegala vapen	8
7.2	Vapenamnestin ska gälla i tre månader	10
7.3	Den närmare utformningen av amnestin	11
7.3.1	Förutsättningarna för att få amnesti enligt lagen	11
7.3.2	Hur ska inlämnad egendom hanteras?	13
8	Amnestiperioden och lagens giltighetstid	15
8.1	När och hur länge ska amnestin pågå?	15
8.2	När ska lagen upphöra att gälla?	16
9	Konsekvenser.....	16
10	Författningskommentar.....	18
Bilaga 1	Promemorians lagförslag.....	21
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanserna	22
Bilaga 3	Lagrådets yttrande	23
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 maj 2017.....	24

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ansvarsfrihet vid vissa vapenbrott.

2 Förslag till lag om ansvarsfrihet vid vissa vapenbrott

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Den som innehar ett skjutvapen eller ammunition utan att ha rätt till det ska inte dömas till ansvar för detta enligt 9 kap. 1 §, 1a § eller 2 § första stycket i vapenlagen (1996:67), om han eller hon frivilligt lämnar in eller låter någon annan lämna in vapnet eller ammunitionen till Polismyndigheten under perioden februari–april 2018.

Det som sägs om skjutvapen i denna lag gäller även sådana föremål som anges i 1 kap. 3 § vapenlagen.

2 § Den som lämnar in eller den som låter någon annan lämna in skjutvapen eller ammunition enligt 1 § har rätt att vara anonym.

3 § Skjutvapen och ammunition som har lämnats in enligt 1 § tillfaller staten.

Detta gäller dock inte om egendomen har lämnats in utan ägarens samtycke och ägaren gör anspråk på egendomen. Om egendomens ägare är känd, ska ett sådant anspråk göras inom en månad från det att ägaren fick del av en underrättelse från Polismyndigheten om att egendomen lämnats in till myndigheten. I annat fall ska anspråket göras inom tre månader från det att egendomen lämnades in.

4 § Skjutvapen och ammunition som har tillfallit staten enligt 3 § ska förstöras, om egendomen inte behövs för musealt eller militärt ändamål eller för Polismyndighetens verksamhet.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om hanteringen av skjutvapen och ammunition som har lämnats in enligt denna lag.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 februari 2018.
 2. Lagen upphör att gälla vid utgången av augusti 2019.

3 Ärendet och dess beredning

Inom Justitiedepartementet har promemorian Tidsbegränsad vapenamnesti 2018 upprättats. Promemorian innehåller ett förslag till en tidsbegränsad lag om ansvarsfrihet vid vissa vapenbrott. Förslaget innebär att den som innehar skjutvapen eller ammunition utan att ha rätt till det inte ska dömas till ansvar för innehavet om han eller hon frivilligt lämnar in eller låter någon annan lämna in vapnet eller ammunitionen till Polismyndigheten under perioden februari t.o.m. april 2018. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju2016/07692/L4).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 23 mars 2017 att inhämta Lagrådets yttrande över ett lagförslag som är likalydande med propositionens lagförslag. Lagrådet lämnar förslaget utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 3*.

4 Regler för innehav av skjutvapen

4.1 Krav på tillstånd för att få inneha skjutvapen

Enligt 2 kap. vapenlagen (1996:67) krävs det tillstånd av Polismyndigheten för att få inneha skjutvapen eller ammunition. Tillstånd krävs också för att få inneha sådana föremål som i vapenlagen jämföras med skjutvapen, t.ex. tårgasanordningar och vissa vapendelar. Tillstånd krävs vidare för att driva handel med skjutvapen och för att yrkesmässigt ta emot skjutvapen för reparation eller översyn. De sistnämnda typerna av tillstånd innefattar även rätt att inneha de vapen som vapenhandlar- eller reparationsstillståndet omfattar.

Undantag från krav på tillstånd gäller för den som har fyllt 18 år, om vapnet har en begränsad effekt i förhållande till andra jämförbara skjutvapen (effektbegränsade vapen) och vapnet är antingen ett kolsyre-, luft- eller fjädrvapen eller ett vapen med ett annat liknande utskjutningsmedel som är avsett för målskjutning, eller om det är ett harpunvapen.

I 3 kap. vapenlagen finns bestämmelser om under vilka förutsättningar den som har tillstånd att inneha ett vapen får låna ut det till någon annan. Utgångspunkten är att det krävs tillstånd av Polismyndigheten för att få göra det. Undantag gäller dock bl.a. för lån av ett vapen vid enstaka tillfällen under de förutsättningar som anges i 3 kap. 1 § a andra stycket och vid utlåning från ett auktoriserat bevakningsföretag till företagets väktare i samband med ett bevakningsuppdrag som kräver beväpning,

Prop. 2016/17:185 förutsatt att väktaren har tillstånd att låna vapen för det ändamålet (3 kap. 7 §). Bestämmelserna riktar sig till utlånaren men innebär också att den som genom lån innehar ett vapen som lånats ut i strid med bestämmelserna inte har rätt att inneha vapnet.

4.2 Vapenbrott

Att inneha skjutvapen eller ammunition utan att ha rätt till det är straffbart. Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst två år (9 kap. 1 § första stycket vapenlagen). Om brottet är grovt döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst ett och högst fyra år och är det synnerligen grovt döms för synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst tre och högst sex år (9 kap. 1 a §). Om brottet är ringa, eller om gärningen har begåtts av oaktsamhet, döms till böter eller fängelse i högst sex månader (9 kap. 1 § andra stycket). Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet innehar ammunition utan att vara berättigad till det döms, om gärningen inte är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader (9 kap. 2 § d).

5 Ansvarsfrihet för vapenbrott

Vid varje given tidpunkt finns det vapen i Sverige som innehas av personer som inte har rätt att inneha dem. Ibland rör det sig om vapen som innehavaren har skaffat sig trots att denne är fullt medveten om att det är olagligt. Många gånger kan det dock handla om vapen som en person upptäcker att han eller hon innehar utan att ha varit medveten om det. Så kan t.ex. vara fallet när en person hittar ett vapen i sin bostad sedan en anhörig har flyttat eller avlidit. Bland dessa personer finns det sannolikt ett flertal som skulle vilja göra sig av med vapnet men som inte vågar lämna in det till Polismyndigheten av rädsla för att dömas för vapenbrott. Samtidigt ligger det i samhällets intresse att få kontroll över sådana vapen, särskilt som dessa vapen sannolikt i större utsträckning än lagligt innehavda vapen förvaras på ett sätt som inte är betryggande från säkerhetssynpunkt.

5.1 En särskild regel som begränsar möjligheten att väcka åtal för olaga innehav i vissa fall

I syfte att få personer som innehar vapen olagligt att lämna in dem till polisen finns sedan den 1 juli 2000 en permanent särskild åtalsregel i 9 kap. 7 § vapenlagen. Enligt den får åtal mot någon som frivilligt lämnar in skjutvapen eller ammunition till Polismyndigheten väckas endast om det är motiverat från allmän synpunkt. Som exempel på när det kan vara motiverat att väcka åtal nämns i förarbetena den situationen att en person

beslutar sig för att lämna in ett skjutvapen till polisen först i och med att han eller hon riskerar att upptäckas och inlämnandet därför inte är frivilligt i egentlig mening. Ett annat exempel som ges på när åtal kan vara befogat är när det olagliga vapeninnehavet är av allvarligare slag, t.ex. när det avser ett vapen utan lagligt användningsområde (prop. 1999/2000:27 s. 100).

5.2 Vapenamnesti

Ytterligare ett sätt att minska antalet vapen som innehas olagligt, som har använts såväl i Sverige som i andra länder, är att införa vapenamnesti. Ordet amnesti kommer från grekiskans ”amnestia” som betyder glömska. I denna proposition används begreppet ”vapenamnesti” i betydelsen ”ansvarsfrihet för brott mot vapenlagen som består i olovligt innehav av ett tillståndspliktigt vapen eller tillståndspliktig ammunition” (se prop. 2006/07:20 s. 6 och prop. 2012/13:38 s. 6).

6 Tidigare vapenamnestier

6.1 Sverige

Det har genomförts tre vapenamnestier i Sverige. Den första genomfördes under perioden juli–september 1993, den andra under perioden mars–maj 2007 och den senaste under perioden mars–maj 2013.

De tidsbegränsade lagarna innebar alla att den som innehade ett skjutvapen eller ammunition utan att vara berättigad till det inte skulle dömas till ansvar för det olagliga innehavet enligt vapenlagen, om han eller hon frivilligt lämnade eller lät lämna in vapnet eller ammunitionen till en polismyndighet under amnestins giltighetstid. Inlämnaren behövde inte lämna uppgift om sin identitet. Inlämnad egendom vars ägare inte var känd tillföll staten. Detsamma gällde sådan egendom vars ägare var känd men där ägaren avstått från att göra anspråk på egendomen efter att ha beretts tillfälle till det. Av lagarna följde vidare att egendom som hade tillfallit staten skulle förstöras, om den inte behövdes för musealt, militärt eller annat liknande ändamål. I de senaste lagarna var uttrycket ”annat liknande ändamål” ersatt med ”Statens kriminaltekniska laboratoriums verksamhet”.

Vid den första amnestin lämnades det in drygt 17 000 skjutvapen och vid den andra nästan 14 000 skjutvapen. Därtill kom det in omkring 15 ton ammunition under respektive amnesti.

Av dåvarande Rikspolisstyrelsens rapport (Ju2014/79557/L4) som innehåller en redovisning och utvärdering av amnestin 2013 framgår bl.a. följande. Under perioden lämnades över 15 000 illegala skjutvapen in till polismyndigheterna, varav fyra automatkarbiner, fyra kulsprutegevär och ett trettiotal kulsprutepistoler samt över 36 ton ammunition. Kostnaden för förfarandet uppgick till omkring 380 kr per vapen, en kostnad som Rikspolisstyrelsen fann förhållandevis låg med tanke på att antalet vapen

Prop. 2016/17:185 som hade kunnat komma att missbrukas eller användas vid brott framgångsrikt hade reducerats. Av utvärderingen framgår vidare att i stort sett alla polismyndigheter ansåg att lagstiftningen och föreskrifterna var tydliga och bra.

6.2 Övriga Norden

I Finland gäller sedan den 1 januari 2004 en permanent vapenamnesti. Amnestin omfattar skjutvapen, vapendelar, patroner, särskilt farliga projektiler samt sprängämnen. Den innebär bl.a. att ägaren till ett inlämnat skjutvapen har möjlighet att söka tillstånd att inneha vapnet, att försätta det i varaktigt obrukbart skick eller att inom tre månader överlåta det till någon som har tillstånd att inneha ett sådant vapen alternativt överlåta det till staten utan ersättning. I det sistnämnda fallet säljer polisen vapnet för ägarens räkning på offentlig auktion.

I Danmark genomfördes ett antal s.k. frit lejde-aktioner under åren 1970 till 2013. Vid aktionerna gavs det möjlighet att efterregistrera vapnen. Vapenlagens krav för att få tillstånd sänktes dock inte, vilket innebar att det var få som beviljades tillstånd.

I Norge genomfördes en årslång vapenamnesti under perioden september 2003 t.o.m. augusti 2004. År 2008 genomfördes en ny vapenamnesti, denna gång dock tre månader lång. Möjlighet att ansöka om efterregistrering av oregistrerade vapen fanns, men praxis skärptes så att ägaren endast i undantagsfall fick behålla vapnet och då i deaktiverat skick. I augusti 2011 gavs en oberoende kommission, den s.k. 22 juli-kommisjonen, i uppdrag att granska och dra lärdom av attacken mot regeringskvarteren och massakern på Utøya den 22 juli 2011. I sin rapport förordar kommissionen att systemet med vapenamnestier används även framöver (NOU 2012:14). En ny vapenamnesti genomförs under perioden mars t.o.m. maj 2017.

7 En ny vapenamnesti

7.1 En ny vapenamnesti minskar antalet illegala vapen

Regeringens förslag: En ny vapenamnesti ska genomföras.
--

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inte några invändningar mot att en ny vapenamnesti genomförs.

Antalet illegala vapen har ökat

Tillgång till skjutvapen utgör ofta en förutsättning för att grova brott ska komma till stånd. Inom kriminella kretsar används vapen vid utförandet av andra allvarliga brott, vilket ökar risken för att en våldssituation ska få svåra följder (prop. 2015/16:113 s. 50). Det finns tecken på att personer som tillhör kriminella gäng har tillgång till skjutvapen i större utsträckning än tidigare (prop. 2013/14:226 s. 34). Även benägenheten att använda vapen, liksom andelen dödligt våld med skjutvapen, förefaller ha ökat. Enligt Brottsförebyggande rådets analys Skjutningar 2006 och 2014 – omfattning, spridning och skador, kortanalys 7/2015, var antalet bekräftade eller sannolika skjutningar 20 procent fler 2014 än 2006 och antalet skottskadade personer nära 50 procent fler 2014 än 2006 (prop. 2015/16:113 s. 50). Skjutningarna handlar ofta om uppgörelser mellan olika kriminella grupperingar och inte sällan äger dessa rum på allmän plats med fara för allmänheten. Ett exempel är den tragiska skjutningen på Vårväderstorget i Biskopsgården våren 2015, då flera oskyldiga skadades i samband med en kriminell uppgörelse som ledde till att två personer sköts till döds. Under 2015 beslagtogs över 1 300 illegala vapen i Sverige. Dessa omständigheter tyder på att det fortsätter att finnas en ansenlig mängd illegala vapen i omlopp i landet och att det med all sannolikhet även har tillkommit ett inte obetydligt antal illegala vapen sedan vapenamnestin 2013.

Åtgärder måste vidtas

Att minska mängden vapen som innehas utan tillstånd är angeläget av flera skäl. Ett skäl är att innehavarens lämplighet att inneha vapen inte har kontrollerats. Därigenom ökar risken för att vapnen kommer till brottslig användning eller att allvarliga olyckor sker på grund av oförsiktig eller felaktig hantering. Ett annat skäl är att sådana vapen sannolikt i större utsträckning än lagligt innehavda vapen förvaras på ett sätt som inte är betryggande från säkerhetssynpunkt. Detta kan leda till att vapnen stjäls och i ett senare led används vid brott. En stor del av de skjutvapen som kommer till brottslig användning utgörs av vapen som innehas olagligt.

Sedan år 2000 gäller en särskild åtalsregel som syftar till att uppmuntra personer som innehar vapen eller ammunition utan att ha rätt till det att självmant lämna in dem till Polismyndigheten (se avsnitt 5.1). Skillnaden mellan genomförande av en vapenamnesti och att tillämpa åtalsregeln är att det i det första fallet enbart görs en bedömning av frivilligheten bakom inlämnandet, medan det i det andra fallet även görs en bedömning av om det är motiverat från allmän synpunkt att väcka åtal eller inte. De goda resultat som de vapenamnestier som har genomförts efter införandet av den särskilda åtalsregeln har haft, ger dock anledning att anta att bestämmelsen inte har fått fullt genomslag. Det finns därför anledning att överväga att vidta ytterligare åtgärder som kan leda till en minskning av antalet illegala vapen i omlopp, t.ex. en ny vapenamnesti.

Hur många vapen som skulle kunna komma att lämnas in under en vapenamnesti går inte att spekulera om. Inför 2007 års vapenamnesti

Prop. 2016/17:185 framhöll regeringen att det är naturligt att den första tillfälliga vapenamnesti som genomförs i ett land har större effekt än därpå följande amnestier (prop. 2006/07:20 s. 10). Det kan dock konstateras att 2007 års amnesti hade ett nästan lika gott utfall som 1993 års amnesti. Detsamma gäller vid en jämförelse mellan 2007 och 2013 års amnestier (se avsnitt 6.1).

Eftersom de tidigare vapenamnestierna alla innebar en betydande minskning av antalet okontrollerade vapeninnehav får det antas att de även har haft en viss brottsförebyggande effekt. Detta talar för att en ny vapenamnesti kan få ett positivt resultat, inte bara genom att antalet illegala vapen i samhället reduceras, utan även genom att riskerna för brott som begås med användning av vapen minskar. Det finns alltså skäl att genomföra en ny vapenamnesti.

7.2 Vapenamnestin ska gälla i tre månader

Regeringens förslag: Den nya vapenamnestin ska gälla i tre månader.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker eller har inte något att invända mot regeringens förslag.

Skälen för regeringens förslag: Inför genomförandet av såväl 2007 års som 2013 års vapenamnesti ansåg regeringen att övervägande skäl talade mot en vapenamnesti som är obegränsad i tiden, bl.a. på grund av risken för att inlämnandet av skjutvapen skulle fördröjas och eftersom det skulle kunna uppstå bevissvårigheter. Regeringen ansåg också att en permanent amnesti skulle innebära en viss ständig dubbelreglering i förhållande till den särskilda åtalsregel som gäller vid frivilligt inlämnade av skjutvapen (prop. 2006/07:20 s. 11 och prop. 2012/13:38 s. 12 f.).

Vapenamnestin bör även denna gång vara tidsbegränsad och bör i likhet med tidigare amnestier pågå under tre månader. Under denna tid bedöms potentiella inlämnare ha tillräckligt med tid att utnyttja amnestin samtidigt som kostnaderna för de säkerhetsarrangemang som måste vidtas och upprätthållas vid inlämningsställena kan hållas på en rimlig nivå. Därutöver bör det beaktas att erfarenheterna från de tidigare vapenamnestierna har visat att de flesta vapnen lämnas in i slutet av amnestiperioden.

7.3.1 Förutsättningarna för att få amnesti enligt lagen

Regeringens förslag: Den som innehar ett skjutvapen eller ammunition utan att ha rätt till det ska inte dömas till ansvar för detta, om han eller hon frivilligt lämnar in eller låter någon annan lämna in vapnet eller ammunitionen till Polismyndigheten under amnesti-perioden.

Inlämnaren ska ha rätt att vara anonym.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens. Ett språkligt förtydligande har dock gjorts.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inte något att invända mot det i sak. *Tullverket* understryker att det för verkets del är viktigt att 1 § är utformad som den är, så att det är tydligt att det endast är olagligt innehav av sådana föremål som omfattas av lagen som är straffritt, och inte en eventuell föregående olaga införel av föremålen. *Sveriges advokatsamfund* anser att innebörden av begreppet frivilligt inlämnande inte är helt klar och att de exempel som nämns i författningskommentaren är för allmänt beskrivna. Samfundet understryker att det för den som överväger att lämna in vapen eller ammunition måste stå helt klart att inlämnandet är straffritt och att användandet av begreppet frivilligt i lagen inte medger det. Samfundet anför vidare att det av lagtexten uttryckligen bör framgå att det inte får göras några efterforskningar om det olovliga innehavet. *Uppsala universitet* anser att det bör förtydligas i lagtexten att ansvarsfriheten även omfattar den som lämnar in egendom på uppdrag av någon annan. *Svenska Jägareförbundet* anser när det gäller rätten att vara anonym att lagtexten kan tolkas som att den inte omfattar den som lämnar in föremål på uppdrag av någon annan.

Åklagarmyndigheten anför, mot bakgrund av den ökade användningen av handgranater vid kriminella uppgörelser, att det inom ramen för den fortsatta beredningen av förslaget kan finnas behov av att överväga att låta amnestin omfatta även sådana varor, under förutsättning att inlämnandet kan göras på ett säkert sätt.

Skälen för regeringens förslag: När det gäller förutsättningarna för när ansvarsfrihet för olaga innehav av skjutvapen och ammunition ska gälla finns det goda skäl att som utgångspunkt använda lagen (2013:25) om ansvarsfrihet vid vissa vapenbrott, en lag som i sin tur tog sin utgångspunkt i lagen (2007:11) om ansvarsfrihet vid vissa vapenbrott. För detta talar bl.a. det goda utfallet av respektive amnesti samt den omständigheten att dåvarande Rikspolisstyrelsen vid utvärderingen av 2013 års lag inte påtalade några problem vid tillämpningen av den lagen.

I likhet med vad som gällde vid de tidigare vapenamnestierna bör ansvarsfrihet därför gälla när den som innehar ett skjutvapen eller ammunition utan att ha rätt till det lämnar in eller låter någon annan lämna in egendomen till Polismyndigheten. Om den som olagligt innehar vapen eller ammunition inte själv lämnar in egendomen utan ger någon annan i uppdrag att göra det gäller ansvarsfriheten för båda. Lagtexten gör inte skillnad på om den som lämnar in vapnet eller ammunitionen gör

Prop. 2016/17:185 det för sin egen eller för någon annans räkning. En uppdragstagare som saknar rätt att inneha det föremål han eller hon lämnar in omfattas därför av ansvarsfriheten enligt 1 § i dess föreslagna lydelse och det finns därmed inget behov av att förtydliga lagtexten i detta avseende.

Amnestin bör omfatta alla skjutvapen och all ammunition som det enligt vapenlagen krävs tillstånd för att få inneha. *Åklagarmyndigheten* anser att det kan finnas behov av att överväga att låta amnestin omfatta även handgranater. Det saknas dock beredningsunderlag för en sådan utvidgning i detta lagstiftningsärende. Regeringen avser att återkomma i frågan.

Även rätten att vara anonym bör gälla vid den nya amnestin, eftersom det kan antas öka benägenheten att lämna in vapen. I rätten till anonymitet ligger att Polismyndigheten inte får vidta någon undersökning eller några åtgärder i fråga om innehavet gentemot inlämnaren av vapnet eller ammunitionen. Det kan visserligen inte helt bortses från att möjligheten att vara anonym kan skapa svårigheter vid utredningen av brott där vapnet har använts. Svårigheterna bör dock inte överdrivas och det finns inte heller några uppgifter om att rätten att vara anonym skapade några problem i samband med de tidigare vapenamnestierna. Det är dessutom inte särskilt sannolikt att ett skjutvapen som har använts vid ett allvarligt brott lämnas in av någon som var delaktig i brottet. Av dessa skäl är det svårt att motivera en skyldighet att identifiera sig, varför rätt till anonymitet bör gälla även under den nya vapenamnestin. Rätten att vara anonym gäller såväl den som lämnar in som den som låter någon annan lämna in vapnet eller ammunitionen. Efter påpekande från *Svenska Jägareförbundet* har lagtexten förtydligats i detta avseende.

Sveriges advokatsamfund anser att innebörden av begreppet frivilligt inlämnande inte är helt klar och att begreppet därför behöver förtydligas i lagtexten. Problemet kommer dock sannolikt att vara begränsat. Ytterst blir det naturligtvis en bevisfråga om inlämnandet ska anses ha skett frivilligt eller inte, omständigheterna i det enskilda fallet måste alltid vägas in. I sammanhanget bör tilläggas att det inte finns några uppgifter om att frivillighetskriteriet föranledde tillämpningsproblem vid de tidigare amnestierna (se prop. 2012/13:138 s. 14). Det saknas därför anledning att befara sådana problem i någon nämnvärd utsträckning vid en ny amnesti. Det kan för övrigt konstateras att också den särskilda åtalsregeln i 9 kap. 7 § vapenlagen innehåller ett krav på frivilligt inlämnande. Den närmare innebörden av begreppet frivilligt inlämnande utvecklas i författningskommentaren.

Det bör understrykas att ansvarsfriheten bara föreslås gälla för det olagliga innehav som innehavaren av vapnet eller ammunitionen har gjort sig skyldig till. Polismyndigheten kommer alltså att kunna utföra sedvanliga kriminaltekniska undersökningar av inlämnade föremål i syfte att utreda andra brott som kan ha samband med föremålen. Det kan gälla brott begångna av såväl innehavaren som av andra personer.

Ansvarsfrihet bör vidare endast inträda om vapnet eller ammunitionen lämnas in till Polismyndigheten. Detta överensstämmer med vad som gällde vid de tidigare amnestierna. Egendomen bör kunna lämnas in på alla polisstationer i landet. Om det visar sig att det finns polisstationer

7.3.2 Hur ska inlämnad egendom hanteras?

Regeringens förslag: Skjutvapen och ammunition som lämnas in till Polismyndigheten med stöd av lagen ska som huvudregel tillfalla staten. Om egendomen har lämnats in utan ägarens samtycke ska dock ägaren ha rätt att göra anspråk på den. Egendom som har tillfallit staten ska som huvudregel förstöras.

I lagen ska det upplysas om att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan meddela närmare föreskrifter om hanteringen av skjutvapen och ammunition.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet av remissinstanserna tillstyrker eller har inte något att invända mot förslaget om hur inlämnad egendom ska hanteras.

Svenska Jägareförbundet och *Svenska Skyttesportförbundet* anser att om det vore möjligt för en person som innehar vapen utan att ha rätt till det att, efter inlämnandet, överlåta dem till någon annan skulle det utgöra ett ekonomiskt incitament för att lämna in vapnen. *Svenska Vapensamlarföreningen* framför liknande synpunkter och påtalar särskilt vapensamlares intresse av vapen som redan finns representerade på museer och som därför inte omfattas av undantaget om att vapen som behövs för musealt ändamål inte ska förstöras.

Polismyndigheten anser att myndigheten inte ska vara skyldig att underrätta en känd ägare om att dennes egendom har lämnats in, och att kända ägare – i likhet med okända – ska ha tre månader på sig att göra anspråk på egendomen. Som skäl anförs att den administration som underrättelseskyldigheten medför är mycket betungande, samtidigt som antalet ärenden med anspråk på inlämnad egendom är synnerligen få.

Skälen för regeringens förslag

Även när det gäller frågan om vad som ska hända med inlämnad egendom finns det, av samma skäl som när det gäller förutsättningarna för amnestin, anledning att utgå från hur tidigare amnestier varit utformade.

Ägarens rättigheter när det gäller inlämnad egendom

De svenska vapenamnestierna har alla varit utformade så att om det var ägaren själv som hade lämnat in illegalt innehavd egendom hade denne inte någon möjlighet att ansöka om innehavstillstånd med stöd av lagen. Detta motiverades bl.a. med att det skulle kräva stora resurser om polismyndigheten skulle tvingas att dels ta hand om vapen och ammunition i avvaktan på att ägarens ansökan om innehavstillstånd prövas, dels lösa in egendomen om en sådan ansökan inte görs eller beviljas. Vidare anfördes att det olagliga innehavet ändå skulle kunna

Prop. 2016/17:185 diskvalificera ägaren som vapeninnehavare (se prop. 2006/07:20 s. 14 och prop. 2012/13:38 s. 16).

När egendomen hade lämnats in av någon annan än dess ägare, t.ex. då ägaren bestulits på egendomen, hade ägaren däremot rätt att inom viss tid göra anspråk på den. Möjligheten att lämna ut egendomen styrdes dock inte av lagen om ansvarsfrihet vid vissa vapenbrott utan av vapenlagens regler. Det innebar att egendomen endast fick lämnas ut till någon som hade rätt att inneha den. För att ägaren skulle ha möjlighet att ta till vara sin rätt var polismyndigheten skyldig att kontrollera om det fanns någon känd ägare till egendomen och, att i så fall skicka en underrättelse om inlämnandet. Ägaren hade därefter möjlighet att göra anspråk på egendomen inom en månad från det att han eller hon fick del av en sådan underrättelse. Även i de fall då ägaren inte var känd, och polismyndigheten därför inte kunde skicka någon underrättelse, gavs ägaren möjlighet att göra sin rätt till den inlämnade egendomen gällande inom tre månader från inlämnandet.

Polismyndigheten framför att kravet på underrättelse till kända ägare bör kunna utgå och ersättas av en bestämmelse om att även kända ägare ges en möjlighet att inom tre månader göra anspråk på egendomen, dvs. att underrättelsen ska ersättas med en förlängd tid att göra anspråk på egendomen. En sådan ordning skulle dock innebära att en person vars vapen har lämnats in utan dennes vilja, t.ex. efter att denne har bestulits på det, skulle få svårt att kunna ta till vara sin rätt. Ur ett rättssäkerhetsperspektiv måste det anses angeläget att ägaren får kännedom om att egendomen kan komma att förstöras om ägaren inte framställer anspråk på den. Kravet på rättssäkerhet väger här tyngre än det förhållandet att kravet på underrättelse kan innebära ett visst merarbete för Polismyndigheten (jfr prop. 2003/04:159 s. 19 f.).

Den nya vapenamnestin bör alltså även när det gäller ägarens rättigheter till inlämnad egendom utformas på samma sätt som de tidigare amnestierna.

Inlämnade vapen ska som huvudregel skrotas

Huvudregeln vid de tidigare vapenamnestierna var att inlämnade vapen skulle skrotas, om de inte behövdes för vissa särskilt angivna samhällsnyttiga ändamål. Detta motiverades med att eftersom ett syfte med en vapenamnesti är att begränsa den totala mängden vapen i samhället bör skjutvapen och ammunition som har tillfallit staten inte säljas eller på annat sätt komma ut i cirkulation på nytt. Dessutom skulle det kunna uppfattas som stötande om staten skulle tjäna pengar på vapen som har innehafts illegalt (prop. 2012/13:38 s. 16).

Eftersom syftet med amnestin är att begränsa antalet vapen samtidigt som staten inte bör tjäna pengar på illegala vapen gör sig huvudregeln om att inlämnade vapen ska skrotas fortfarande gällande, inte minst mot bakgrund av det ökade antalet skjutningar under senare år. Vad *Svenska Jägareförbundet* och *Svenska Skyttesportförbundet* anför om att en möjlighet för vapenägare utan innehavstillstånd att överlåta vapen skulle vara ett ekonomiskt incitament för att utnyttja amnestin påverkar inte denna bedömning. Detsamma gäller *Svenska Vapensamlarföreningens* åsikt om att vapensamlare kan ha intresse av vapen som redan finns

representerade på museer och att de därför inte bör förstöras. Även i detta avseende bör därför regleringen av en ny vapenamnesti utformas som de tidigare vapenamnestierna.

I lagen (2013:25) om ansvarsfrihet vid vissa vapenbrott föreskrevs det att skjutvapen och ammunition som hade tillfallit staten skulle förstöras, om egendomen inte behövdes för musealt eller militärt ändamål eller för Statens kriminaltekniska laboratoriums (SKL) verksamhet. SKL upphörde att existera den 1 januari 2015 i samband med bildandet av en nationell polismyndighet, Polismyndigheten. Eftersom SKL:s verksamhet numera bedrivs vid Nationellt forensiskt centrum (NFC), som är en nationell avdelning inom Polismyndigheten, bör det nu föreskrivas att inlämnad egendom ska förstöras om den inte behövs för musealt eller militärt ändamål eller för Polismyndighetens verksamhet. Eftersom Polismyndighetens verksamhet är betydligt mer omfattande än den som bedrevs vid SKL innebär det, i förhållande till vad som gällde vid de tidigare amnestierna, en utvidgning av möjligheterna för Polismyndigheten att behålla inlämnad egendom i stället för att förstöra den. Med hänsyn till att förutsättningen även denna gång föreslås vara att Polismyndigheten har behov av egendomen för sin verksamhet finns det dock inte skäl att anta att tillämpningen av den nu föreslagna lagen i någon större utsträckning skulle skilja sig från tillämpningen av den lag som reglerade vapenamnestin 2013.

Verkställighetsföreskrifter

En bestämmelse som upplyser om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har möjlighet att med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen närmare reglera hur inlämnade vapen och inlämnad ammunition ska hanteras bör för tydlighets skull tas med i lagen.

8 Amnestiperioden och lagens giltighetstid

8.1 När och hur länge ska amnestin pågå?

Regeringens förslag: Den nya vapenamnestin ska pågå under perioden februari–april 2018.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Alla remissinstanser utom *Uppsala universitet* tillstyrker eller har inte något att invända mot att vapenamnestin ska pågå under den föreslagna tidsperioden. Uppsala universitet anser att eftersom erfarenheter från de tidigare amnestierna visar att de flesta vapnen lämnas in i slutet av perioden så är den 30 april inte lämplig som sista dag för inlämnande eftersom det under valborgsfirandet i universitetsstäder inte bör förflyttas vapen som då riskerar att komma i orätta händer. Vidare anser universitetet att polisen har tillräckligt att göra med anledning av valborgsfirandet.

Polismyndigheten instämmer i promemorians förslag om att vapenamnestin ska genomföras under våren, dels med hänsyn till vad

Prop. 2016/17:185 som anförs i promemorian om att den inte bör genomföras under semestertider, dels med hänsyn till att hösten inte är lämplig eftersom det då är jaktsäsong och antalet ansökningar om vapentillstånd ökar.

Skälen för regeringens förslag: För att en tidsbegränsad vapenamnesti ska få ett gott resultat bör den inte sammanfalla med en period då potentiella inlämnare kan tänkas vara bortresta en längre tid, dvs. under sommaren. Ett ytterligare skäl för det är att Polismyndigheten inte bör belastas med att hantera inlämnad egendom under den egna personalens semesterledigheter. Så som *Polismyndigheten* också påpekar är inte heller hösten en lämplig tid för att genomföra en vapenamnesti eftersom det då är jaktsäsong. Med hänsyn till dessa omständigheter framstår det, även med beaktande av *Uppsala universitets* ifrågasättande av att ha den 30 april som sista dag för inlämning, som lämpligt att låta vapenamnestin pågå fr.o.m. februari t.o.m. april 2018.

8.2 När ska lagen upphöra att gälla?

Regeringens förslag: Den nya lagen ska upphöra att gälla vid utgången av augusti 2019.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna uttalar sig om förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Eftersom de flesta av de föremål som kommer att lämnas in under amnestin kan förväntas komma in i slutet av perioden måste regler som avser hanteringen av inlämnade vapen gälla under en längre tid än amnestin pågår. Det gäller t.ex. bestämmelserna om Polismyndighetens skyldighet att underrätta vapnets ägare om inlämnandet. Amnestin kommer sannolikt även att generera en del förvaltningsärenden som avser anspråk på inlämnad egendom. För att sådana ärenden ska kunna hinna avslutas måste lagens giltighet sträcka sig längre än amnestiperioden. Vid de tidigare vapenamnestierna upphörde respektive lag att gälla ett år och tre månader efter amnestiperiodens slut, och det har vid utvärderingen inte framkommit att det skulle ha varit för kort tid. Eftersom den nya lagen bör gälla minst lika länge som de tidigare men inte bör upphöra att gälla mitt i semestertider framstår det som lämpligt att låta den upphöra att gälla vid utgången av augusti 2019. Det behövs inte några övergångsbestämmelser.

9 Konsekvenser

Regeringens bedömning: Genomförandet av en ny vapenamnesti kan inte antas medföra större kostnader än att de ryms inom Polismyndighetens befintliga anslag. Förslaget bedöms inte få några konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män.

Promemorians bedömning: Promemorians bedömning av de ekonomiska konsekvenserna överensstämmer med regeringens. Promemorian innehåller inte någon bedömning av konsekvenserna för jämställdheten mellan kvinnor och män.

Remissinstanserna: *Polismyndigheten, Jägarnas Riksförbund, Svenska Jägareförbundet* och *Svenska Skyttesportförbundet* anser alla att Polismyndigheten behöver tillföras resurser för genomförandet av amnestin. De anför som skäl att de långa handläggningstiderna i vapentillståndsärenden på cirka åtta till tio veckor i stället för att fortsätta att kortas riskerar att bli längre igen.

Skälen för regeringens bedömning: Genomförandet av en vapenamnesti medför ofrånkomligen ekonomiska konsekvenser för Polismyndigheten. Hur stora kostnader det kan röra sig om är svårt att bedöma eftersom det inte går att veta hur många vapen och hur mycket ammunition som kommer in under amnestin. Vid utvärderingen av den förra vapenamnestin uppskattade dåvarande Rikspolisstyrelsen den totala kostnaden per inlämnat vapen till ca 380 kronor (se avsnitt 6.1). Med det som utgångspunkt kan genomförandet av en ny vapenamnesti inte antas medföra större kostnader än att de ryms inom Polismyndighetens befintliga anslag. På sikt kan kostnaderna för samhället förväntas minska.

Enligt Polismyndighetens utvärdering av vapenamnestin 2013 var amnestin en bidragande orsak till de långa handläggningstiderna. I juli 2015 fick Polismyndigheten i uppdrag av regeringen att utveckla och införa långsiktiga rutiner för ett mer effektivt och enhetligt arbete med vapentillstånd. Myndigheten slutredovisade uppdraget i mars 2017 (Ju/2017/02317/PO). Av redovisningen framgår bl.a. att det, på myndighetens initiativ, har gjorts en ändring i jaktförordningen som innebär att Naturvårdsverket, i ärenden om tillstånd att inneha jaktvapen, på begäran av Polismyndigheten ska lämna uppgifter om avlagt prov som ingår i jägarexamen. Uppgifterna får lämnas ut elektroniskt. Tidigare var Polismyndigheten hänvisad till att ringa till Naturvårdsverket, som sedan mejlade över uppgifterna. Ändringen, som trädde i kraft den 1 januari 2017, innebär alltså en betydande tids- och resursbesparing. Det pågår också ett arbete som kommer att innebära att alla processer som inte kräver juridiska bedömningar automatiseras. I och med dessa förändringar bör risken för längre handläggningstider inte överdrivas, även om genomförandet av vapenamnestin naturligtvis kommer att påverka Polismyndighetens ordinarie verksamhet i någon mån.

Rätten att straffritt lämna in vapen och ammunition som innehåller utan tillstånd under amnestin gäller alla personer om förutsättningarna enligt lagen är uppfyllda. Förslaget antas därmed inte få några konsekvenser för jämställdheten.

Förslaget till lag om ansvarsfrihet vid vissa vapenbrott

1 § Den som innehar ett skjutvapen eller ammunition utan att ha rätt till det ska inte dömas till ansvar för detta enligt 9 kap. 1 §, 1 a § eller 2 § första stycket i vapenlagen (1996:67), om han eller hon frivilligt lämnar in eller låter någon annan lämna in vapnet eller ammunitionen till Polismyndigheten under perioden februari–april 2018.

Det som sägs om skjutvapen i denna lag gäller även sådana föremål som anges i 1 kap. 3 § vapenlagen.

I paragrafen anges under vilka förutsättningar en person inte ska dömas till ansvar för en gärning som utgör brott enligt 9 kap. 1 §, 1 a § eller 2 § första stycket i vapenlagen. Frågan behandlas i avsnitt 7.3.1.

Av paragrafens *första stycke* framgår att amnestin omfattar skjutvapen och ammunition. Amnestin omfattar alla skjutvapen och all ammunition som omfattas av tillståndsplikt enligt vapenlagen. Ett tillstånd eller en rätt att inneha ett skjutvapen för skjutning medför även rätt att inneha ammunition till vapnet. Detta gäller under förutsättning att ammunitionen är avsedd för det ändamål som tillståndet eller rätten till innehavet av vapnet avser, se 2 kap. 8 § vapenlagen. Ansvarsfriheten gäller såväl den som faktiskt lämnar in föremålet, vare sig detta görs för egen räkning eller för någon annans räkning, som den som ger någon annan i uppdrag att lämna in föremålet.

Av *andra stycket* följer att vad som sägs om skjutvapen även gäller sådana föremål som anges i 1 kap. 3 § vapenlagen. Det innebär att bl.a. tårgasanordningar och tillståndspliktiga vapendelar omfattas av amnestin.

Ansvarsfriheten gäller bara för det olagliga innehavet och inte för andra brott som har samband med vapnet eller ammunitionen. Det innebär att lagen inte ger ansvarsfrihet vid exempelvis olovlig införsel av vapen. Om ett vapen som har förts in olovligen till Sverige lämnas in är således endast innehavet straffritt, inte den illegala införseln.

Ansvarsfrihet gäller endast om vapnen eller ammunitionen lämnas in frivilligt. Frivillighet bör inte anses föreligga om innehavaren har särskilda skäl att utgå ifrån att han eller hon står inför att bli upptäckt och därför känner sig tvingad att lämna in vapnet, t.ex. i samband med en husrannsakan eller en kroppsvisitation. Däremot bör frivillighet anses föreligga då en person lämnar in ett vapen därför att han eller hon bedömer den allmänna risken för att bli upptäckt som alltför stor. Viss ledning bör kunna hämtas från tolkningen av frivillighetsbegreppet i 23 kap. 3 § brottsbalken.

2 § Den som lämnar in eller den som låter någon annan lämna in skjutvapen eller ammunition enligt 1 § har rätt att vara anonym.

Av paragrafen framgår att den som lämnar in eller den som låter någon annan lämna in vapen eller ammunition enligt 1 § har rätt att vara anonym. Frågan behandlas i avsnitt 7.3.1.

Rätten till anonymitet innebär att Polismyndigheten inte får fråga den som lämnar in vapen eller ammunition vem som har innehaft egendomen eller göra några andra efterforskningar när det gäller det olagliga innehavet. Eftersom ansvarsfriheten endast gäller för det olagliga innehavet som innehavaren har gjort sig skyldig till får dock Polismyndigheten utreda eventuella andra brott som har samband med den inlämnade egendomen.

3 § Skjutvapen och ammunition som har lämnats in enligt 1 § tillfaller staten.

Detta gäller dock inte om egendomen har lämnats in utan ägarens samtycke och ägaren gör anspråk på egendomen. Om egendomens ägare är känd, ska ett sådant anspråk göras inom en månad från det att ägaren fick del av en underrättelse från Polismyndigheten om att egendomen lämnats in till myndigheten. I annat fall ska anspråket göras inom tre månader från det att egendomen lämnades in.

I paragrafen anges vad som sker med de vapen och den ammunition som lämnas in. Frågan behandlas i avsnitt 7.3.2.

Av bestämmelsens *första stycke* följer att vapen och ammunition som lämnas in till Polismyndigheten som huvudregel tillfaller staten. Det innebär att äganderätten till egendomen övergår från ägaren till staten. Den tidigare ägaren har inte rätt till någon ersättning.

I *andra stycket* behandlas situationen att vapen eller ammunition har lämnats in utan ägarens samtycke. Ägaren ges i dessa fall möjlighet att efter inlämnandet inom viss tid göra anspråk på egendomen. Om det finns en känd ägare till den inlämnade egendomen ska Polismyndigheten skicka en underrättelse om inlämnandet till honom eller henne. Av vapenregistren framgår visserligen normalt inte vem som äger ett vapen utan enbart vem som har tillstånd att inneha det. Vanligtvis är emellertid tillståndshavaren och ägaren en och samma person. Om tillståndshavaren upplyser Polismyndigheten om att det är någon annan som äger vapnet och vem det är, ska Polismyndigheten givetvis skicka en underrättelse direkt till ägaren.

När ägaren har underrättats om att dennes vapen eller ammunition har lämnats in har han eller hon en månad på sig att göra anspråk på egendomen. Tidsfristen börjar löpa den dag då ägaren får del av underrättelsen från Polismyndigheten. Även ägare som inte är kända för Polismyndigheten, har möjlighet att göra anspråk på egendomen. Ett sådant anspråk ska göras inom tre månader från den dag då egendomen lämnades in till Polismyndigheten. Denna tidsfrist gäller även i de fall en underrättelse om inlämnandet har skickats till någon annan än ägaren, t.ex. till en person som har tillstånd att inneha egendomen men som inte äger den.

Om ägaren gör anspråk på egendom med stöd av denna bestämmelse, tillfaller egendomen inte staten. Möjligheten att lämna ut egendomen styrs dock inte av lagen om ansvarsfrihet vid vissa vapenbrott utan av vapenlagens regler. Det innebär att egendomen endast får lämnas ut till någon som har rätt att inneha egendomen.

Polismyndigheten kommer normalt inte att kunna härleda ammunition till en innehavare om ammunitionen har lämnats in separat. Ammunition

Prop. 2016/17:185 registreras inte på samma sätt som vapen och är vanligen inte heller märkt. Förpackningar med ammunition som har tillverkats efter den 1 juli 2010 ska visserligen vara märkta med bl.a. uppgift om varupartiets identifikationsnummer och tillverkarens namn (2 a kap. 6 § vapenlagen) men dessa uppgifter registreras inte i vapenregistren. I vissa fall kan dock omständigheterna vara sådana att det finns anledning att anta att ammunitionen tillhör en bestämd person. Så kan vara fallet om inlämnad ammunition är märkt t.ex. med en adresslapp på en låda, eller om det finns en stöldanmälan med uppgifter om tillverkare och identifikationsnummer som överensstämmer med inlämnad ammunition. I sådana fall ska Polismyndigheten kontrollera om personen i fråga är ägare till ammunitionen och i så fall underrätta denne om att egendomen lämnats in.

4 § Skjutvapen och ammunition som har tillfallit staten enligt 3 § ska förstöras, om egendomen inte behövs för musealt eller militärt ändamål eller för Polismyndighetens verksamhet.

Av paragrafen framgår att vapen och ammunition som har tillfallit staten som huvudregel ska förstöras. Frågan behandlas i avsnitt 7.3.2. Undantag gäller bl.a. om egendomen behövs i Polismyndighetens verksamhet. Det kan t.ex. handla om behovet av att utföra tekniska undersökningar i en utredning som rör ett brott där ett inlämnat vapen misstänks ha använts eller om vapnet behövs som bevismaterial. Det kan också vara värdefullt att spara inlämnad egendom i Nationellt forensiskt centrum's referenssamling.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om hanteringen av skjutvapen och ammunition som har lämnats in enligt denna lag.

Paragrafen upplyser om att det finns en möjlighet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hanteringen av de skjutvapen och den ammunition som har lämnats in enligt lagen. Det kan t.ex. vara föreskrifter om hur ägaren ska framställa anspråk enligt 3 § andra stycket och om vem som ska ta hand om egendom som har lämnats in.

Förslag till lag (201X:XXX) om ansvarsfrihet vid vissa vapenbrott

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Den som innehar ett skjutvapen eller ammunition utan att ha rätt till det ska inte dömas till ansvar för detta enligt 9 kap. 1 §, 1 a § eller 2 § första stycket i vapenlagen (1996:67), om han eller hon frivilligt lämnar in eller låter någon annan lämna in vapnet eller ammunitionen till Polismyndigheten under perioden februari–april 2018.

Det som sägs om skjutvapen i denna lag gäller även sådana föremål som anges i 1 kap. 3 § vapenlagen.

2 § Den som lämnar in eller låter någon annan lämna in skjutvapen eller ammunition enligt 1 § har rätt att vara anonym.

3 § Skjutvapen och ammunition som har lämnats in enligt 1 § tillfaller staten.

Detta gäller inte om egendomen har lämnats in utan ägarens samtycke och ägaren gör anspråk på egendomen. Om egendomens ägare är känd, ska ett sådant anspråk göras inom en månad från det att ägaren fick del av en underrättelse från Polismyndigheten om att egendomen lämnats in till myndigheten. I annat fall ska anspråket göras inom tre månader från det att egendomen lämnades in.

4 § Skjutvapen och ammunition som har tillfallit staten enligt 3 § ska förstöras, om egendomen inte behövs för musealt eller militärt ändamål eller för Polismyndighetens verksamhet.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om hanteringen av skjutvapen och ammunition som har lämnats in enligt denna lag.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 februari 2018.
 2. Lagen upphör att gälla vid utgången av augusti 2019.

Förteckning över remissinstanserna

Följande remissinstanser har kommit in med yttranden över promemorian: Hovrätten för Västra Sverige, Södertörns tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Umeå, Justitiekanslern, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Brottsförebyggande rådet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Inspektionen för strategiska produkter, Kustbevakningen, Tullverket, Naturvårdsverket, Uppsala universitet (Juridiska fakulteten), Sveriges advokatsamfund, Jägarnas Riksförbund, Svenska Jägareförbundet, Svenska Pistolskytteförbundet, Svenska Skyttesportförbundet och Svenska vapensamlarföreningen.

Riksdagens ombudsmän och Saco-S har avstått från att yttra sig.

Sveriges Vapenhandlareförening, Seko, Offentliganställdas förhandlingsråd och Viltmästareförbundet har inte hörts av.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2017-03-30

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Annika Brickman samt justitierådet Anita Saldén Enérus.

En tidsbegränsad vapenamnesti 2018

Enligt en lagrådsremiss den 23 mars 2017 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ansvarsfrihet vid vissa vapenbrott.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av ämnesrådet Irja Hed.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 maj 2017

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Y
Johansson, M Johansson, Baylan, Hultqvist, Andersson, Ygeman, A
Johansson, Bolund, Damberg, Bah Kuhnke, Shekarabi, Eriksson, Skog,
Ekström

Föredragande: statsrådet Ygeman

Regeringen beslutar proposition 2016/17:185 En tidsbegränsad
vapenamnesti 2018